

Maria Cabalska

Tuligłowy, gm. Rokietnica, woj. przemyskie

Informator Archeologiczny : badania 18, 147

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ŚLĄSKOWÓCZNY, gm. Igiierz
woj. łódzkie

patrz
okres lateński

TARNOWIEC, gm. Tarnów
woj. tarnowskie

patrz
okres halzstański

TRÓJSKI SALESIE, gm. Kolno
woj. łódzkie
Stąpowsko I - grodzisko

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadzili mgr Rwa Marczak /autor sprawozdania/ i mgr Lech Kaczmarek pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Gąsowskiego. Finansował WKi w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośrednio-wieczne /XI-XII/XIII w./

Grodzisko "Okop" położone jest na lewym brzegu rzeczki Wincenty na silnie podmokłym terenie. Od strony wschodniej i południowo-wschodniej grodzisko obiega bezimienny strumyk. Na południe od grodziska w odległości około 200 m znajduje się naturalne wyniesienie terenu nazwane przez miejscową ludność "Górą Wieżą". Badania powierzchniowe w 1984 roku wykazały, że na górze występuje duża ilość ceramiki datowanej wstępnie na VIII-XIII wiek oraz miseczkowaty żużel i duża gładzi Ramienne na podłożu. Fakt ten sugeruje, że na "Wieży" znajdowała się osada i prawdopodobnie współczesny grodzowi cmentarz.

Cały zespół osadniczy leży na pograniczu śląsko-jaświelsko-pruskim i jest zaliczany wraz z grodziskami m.in. w Wiśniu, Małym Płocku, Czarwonem i Rusi do systemu obronnego powstałego w XI-XII wieku na terenie północnego Mazowsza.

Celem badań było ustalenie typu grodziska, charakteru zabudowy wewnętrznej i uściślenie chronologii. Założono jeden wykop wzdłuż osi N-S o powierzchni 32 m² obejmujący częściowo niewielkie wyniesienie pośrodku majdanu.

Skoncentrowano trzy obiekty przestrzenne:

- ziemianka z dnem wyłożonym kamieniami /narożnik południowo-wschodni wykopu/,
- niewielka jama zasobowa /część północna wykopu/,
- obiekt o nieokreślonej funkcji /część północno-wschodnia wykopu/.

Znaleziono liczne fragmenty obtaczanej ceramiki /przeważa ornament rowkowy i falisty/, dużą ilość drobnych węgli drzewnych, kości zwierzęce, rybie łuski.

Największą ilość zabytków ruchomych występowała na obszarze ziemianki. W wyniku badań ustalono charakter zabudowy majdanu oraz chronologię grodziska na koniec XI-XII/XIII wieku.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Instytucie Archeologii UW.

Badania będą kontynuowane.

TULIGÓWY, gm. Rokietnica
woj. przemyskie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii

Badania prowadziła dr hab. Maria Cabalska. Finansował WKi w Przemyślu i UJ. Dziesiąty sezon badań. Wielkie wieloczołowe grodzisko wczesnośrednio-wieczne VIII-XI wiek.

Badania na grodzisku skoncentrowano na podgrodzium nr II. Jest to południowa część międzywaia zawarta między wałem zaporowym I, a wałem zewnętrznym III. Całe międzywaie zostało podzielone na część północną i południową wałem poprzecznym. Tworzyły się w ten sposób dwa podgrodzia oznaczone nr II i III, z których południowe, niżej położone, o powierzchni 1600 m² znajduje się naprzeciw wejścia do grodu. Przestrzeń ta zamknięta wałem poprzecznym pełni funkcję przedbramia utrudniającego zdobycie grodu. Wytoczono szerokośćprzestrzenny wykop przecinający w połowie wał poprzeczny. Porastające drzewa utrudniają przecięcie wału na całej długości wykopu. Uzyskano profil połowy wału poprzecznego na długości 6 m, a na pozostałej przestrzeni wykopu uchwycono pas czarnej ziemi biegnący wzdłuż wału. W części południowej dużego wykopu uchwycono resztki chaty ziemianki zniszczonej wykopem G. Leńczyka oraz odsłonięto resztki zabudowy typu szafasowego położonej w odległości 10 m od wału. Dwa dalsze wykopy położone jeden w środku przedbramia, a drugi po północnej stronie wału poprzecznego nie uświadliły warstw kulturowej.

Faza starsza. W południowowschodnim narożniku dużego wykopu odsłonięto chatę ziemianką zniszczoną wykopem G. Leńczyka. Wąski metrowy dł. 5 m wykop zniszczył zachodnią część chaty do dna odsłoniętego na gł. 120 cm. Utrudniło to obserwację nawarstwień zachodniej części ziemianki; ceramiki było niewiele. Uzyskano nie zniszczony profil podłużny obiektu, który nieco wychodzi od południa z wykopu. Pozwoliło to na przebadanie wschodniej części ziemianki i na rekonstrukcję całości. Duże ilości przepalonych siemi wskazują, że chatę spalono.

Faza młodsza. Wał poprzeczny został spalony. Na całej długości wykopu obserwowano warstwy spalenizny i zniszczenie wału wzniesionego w konstrukcji skrzyniowej. Jest to pierwszy wał wykazujący zniszczenie pożarem. Utwierdza to w przekonaniu, że ataku dokonano od strony bramy lokalizowanej w miejscu, gdzie oba wały zaporowe dochodzą do wału III. Jest tam wyraźna przerwa i należał się spodziewać umocnień bramy. Warstwy są bardzo rozmyte przez spadek wody deszczowej z wyższych północnych części. Odkryty w południowej części wykopu budynek należy wiązać z fazą młodszą. Nie wiadomo, czy dawał on schronienie mieszkańcom grodu czy ich wrogom.